

שלי היה בשטחים. אני הסתובבת כמו מטורפת בירושלים, והגעתי מול הבית של ביבי ושרה, שהיה או בבית הכרם. בשלב מסוים מצאתי את עצמי צועקת: 'שרה, על אבנר ויאיר שומרים שבעים אנשי שב"כ. אף אחד לא שומר על עמוס שלי'. מה ספירה לי באותו לילה, ההבנה החדה הזאת שבעצם לאף אחד חוץ ממני לא אכפת מהבן שלי, הביאה אותי לצומת בית ליד ביום שישי, ומאותו רגע מצאתי בית. ירעתי שאני לא לבר, נאנחת גפר, וכל השאר מהנהגות בקול.

פרוץ: 'ההתעוררות הזאת של רחל כאה, כמו אצל כולנו, ממש מתוך הרחם. אנתנו יצרנו חיים, ואנתנו הבטחנו חיים, ובסוף יוצא שאנתנו בוגרות בהבטחות האלה כי אנתנו לא יכולות לקיים אותן. אני מרגישה צורך עז לפנות לכל מי שילך, דה, ויש לו בן, מת ובעל, לקום ולומר את האמירה של הסיפור: אנתנו רוצות להיות מחויבות לחיים שלהם ולא להכות לרפי' קה כדלת שתביא את הבשורה המרה, כי פסיונות היא בגידה. ואני מאמינה שאי הסכמה לקבל את זה שתהליך השלום נפסק הוא חיונית, ויש סיכוי שתגרום לשינוי בארץ הזאת'.

בהגדר מספרו ומגפר, כנה הבכור של שלי אושרי עומד להתניס. אושרי, בת 43 מכפר ויתקין, עוסקת בתרגום עסקי והיא אם לשלושה בן 18, בן 17, בת 11 (בן וזוגה מגדל פרחים). 'יש לי הרגשה שנכשלת כלפי רוד הילדים שלנו', היא מודיעה, ומבקשת לספר על הצגת הסיום שהבינו בני המחזור של כנה לפני שבדי עיי. 'כמציגת הסיום כל הביתה ישבה על הכמה. הם עשו מעין פיקניק מלא חרות חיים ונעורים, ואו באו ילדים והי ביאו להם מדים. תוך כדי התלבטות הם יצרו שורה, מכטם הפך קפוא והם התחילו

לצעור בקצב אני לא יכולה להסתובב מתומנה הזאת, של הילדים האלה שבעצם נורא רוצים ללכת לקרבי. ואני שואלת את עצמי ואת בעלי, מה עשינו עכשיו אנתנו גם לא יכולים להגיד שער שהם יגדלו המציאות תשתנה. העברתי לכן שלי מציאות קלוקלת, ואני מרגישה כישלון. ההרגשה הזאת גורמת לי למעול. לא להשלים עם המצב. להפגין. למחות'.

איך אנתנו שותקים?

עדינה אכירס, המארחת, ר"ד לביובי מיה בת 43, מנהלת מעבדה לחקר המרטון בבית החולים בילינגסון. יש לה שלושה ילדים: אחד בלבנון, אחד עומד להתניס לקרבי ובת 14 (בן וזוגה מהגרים בתעשייה האווירית). 'אני מתביישת ונחרדת ושוארת את עצמי איפה אנתנו, רוד ההורים והמתנבים של הילדים שלנו. איך אנתנו שותקים פסיוניים כל כך, כשקורים כמי רינה שלנו רבויים שאני מתביישת בהם. אני לא חושבת שיש לנו עתיד כעם כובש, ואני מנסה להדיק את האחרים בכושה שלי ובפחד שלי ממה שקורה לנו ולילדים שלנו'.

שומרון: 'אני מרגישה חוסר הוזהות מוחלט עם הסיסמה של יום העצמאות הזה. הסיסמה שלי היא 'לבר בייאוש, לבר בכבושה'. אנתנו נשים שאוהבות את המרינה, אנתנו ציוניות. אני לא היחידה שגרה בעבר בחו"ל והחלטתי לחזור לחיות פה מתוך בחירה. אני לא חושבת שהבעיה היא הממשלה שמובילה אנתנו למטה. הממשלה היא הראי של העם הזה, שלצד רי אוהב יותר את המלחמה מאשר את השלום. יש כל כך הרבה שאומרים שהם רוצים שלום ומתייחסים לזה כאל פנטזיה

רחל גפר: "בשלב מסוים מצאתי את עצמי צועקת: 'שרה, על אבנר ויאיר שומרים 70 אנשי שב"כ. אף אחד לא שומר על עמוס שלי"

רוד שומרון: "אני מרגישה חוסר הוזהות מוחלט עם הסיסמה של יום העצמאות הזה. הסיסמה שלי היא 'לבר בייאוש, לבר בכבושה'. אנתנו נשים שאוהבות את המדינה"

זה. לא מוכנים לשלם מחיר שאומר פשרה וייתור. העם שלנו הפך מעם הספר המסרי לעם כוחני מאצ'ואיסטי, שותר מלחמות'.

שומרון חושבת שהציאה של מאת נשים לצמתים היא התחלה של מהפכת נשים. 'אנתנו לקחנו עכשיו את המוש' כות לירדים ולא ניפרד מהן עד שייפסקו המלחמות. אנתנו מציבות ערכים נשויים נתחייים במקום הערכים השוכניסטיים השולטים בעם הזה במשך 50 שנה, וגם בתכוננו, הנשים. אנתנו צריכות להודיע חר ממשעית שכל מלחמה או מבצע, קטן כגדול, הוא רע. הוא לא אופציה. יש רק מפתחים כמלחמות'.

מה תעשי אם יהיה מבצע? פרון: 'נשכך על הכניש ולא ניתן להם. אנתנו מחכות לרגע כזה בתקווה שלא יהיה. לשם כך אנתנו מתכוונות גם לארגן פעילות עם נשים פלשתינאיות. לראגו שגם שם יחשבו כמונו. היינו אצל אמו של עלי ג'אריש, שתרמה את האיבי רים שלו, ונתחמנו אותה והורינו לה. חוץ מזה אנתנו עושות פעילות כאמצעות האמנות'.

אכירס: 'וגם מתכננות מפגש עם ילדי המורה התיכון כאמצעות קבוצה שעובדת עם ילדים פלשתינאים'.

שיחתי בעולה עם המאמר

'מה קורה עם מתנה השלום הישרא' ליד' מצטרפת לשיחה כמערה רבי בירני באום, עורכת דין בת 39 ואם לשלושה בנים, כנילים 14, 10, 7 (בן וזוגה רוסא). 'מדריקים סטיקר - והונו. לחילונים יש מצוות הסטיקר. הרביקו ומילאו את חובתם לשלום ונטעו לקניות בשפיים'. אותה, ליליאן ויסברג, ארטטרפיסי

שאני צריך'. 'מאו שנולדו, גירלנו איתם לעשות הכי טוב, כולל המחויבות למדינה שלנו, ונגור מכך שלא רק החיים שלו עלולים הם וחלילה להיקטע, אלא של כל המשפ' תורוים הביתה ונחרדים מכל רעש קטן. הם פצועים קשה כנפש. כמסך חודשים הם שומעים פצצות מכיכס. אני מרגישה מחויבות לשמור גם על הילדים של אמהות אחרות. הבן השני שלי, אנב, שעור מעט מתגייס, נוף בי: 'למה את צריכה לעמוד בחוץ? הוא מתבייש'.

אכירס: 'הבן שלי בלבנון עכשיו, ואני חושבת שהוא גאה כי רוצה שאני אעורר תנועת מתאה. כשהוא בבית והמלפון מצל לצל, הוא תמיד אומר: 'החברות שלך השמאלניות המהירות מחפשות אר' תר'.

אריה אכירס, בן זוגה, מרגיש צורך להתערב ולהסביר: 'הילד הזה הלך לית' דה קרביית לא כרי לעשות רווקא, אלא כי כך הוא גדל. לכל מקום לקחנו אותו. בכל אתר קרבות ברחבי הארץ הוא ספס ממני מורשת קרב. זה לא שאמא שלו שמאלנית והוא עושה רווקא'.

גפר: 'ולי יש נתק מוחלט מהבן שלי בנושא הצבא. אני לא מבינה למה רווקא לאמא שמאלנית יצא בן שמאמין בכוח של מדינת ישראל ובהחזקת שטחים. אבל אני מעריכה שמרנית האידאולוג' גיות האלה נגמרות כשאתה נפצע או מישוה מהמכביה שלך נפצע. אני חס ווד לילה לא מרברת בשמו, אבל יש לי תרושם שעצם ההימצאות שלו בבית החי' לים רמכ'ם, כמעקב אחרי החבר שלו הפ' צוע, כן עושה לו משוה. וכאן המחר הגדול שלי - שהילדים שלנו כאילו חיי' בים מבחינה גנטית היסטורית לעבור את

לשלושה: בת 8, בן 5 ובן שנתיים (בן וזוגה טיים במילואים ואיש מחשבים). 'כמלאת שלושים שנה למלחמת ששת הימים', מספרת ויסברג, 'עשיתי מיצג בגלריה בשם 'אמא, קר לי'. 84 ראשים שחורים ומולם רמות של אם בצורת קופסה עם פה גדול - מכיל, קובר, שותק, וועק. זה היה ניסיון להביא את קולם של אלה שנפלו ולרבר על האחי ריות הארירה ורגשות האשמה. כי ברגע שאני קולטת ששיתפתי פעולה עם הממסד בכל הנוגע לצבא - ועשיתי למעשה פעולת הרחקה ארירה - אני לא יכולה לעשות את זה יותר מבלי להפעיל את החשיבה הביקורתית שלי. לתת את הילד שלי לצבא כשאני רואה את הלהט של הגשים שכער ארץ ישראל השלמה, את ההתלהבות שלהן, אני שואלת איפה הלהט שלנו לקרבת החיים לכן הגעתי למסקנה, שלפחות פעם בשבוע אני אעשה משוה למען הילדים. כל כך בקלות אנתנו מתנבים אותם להתניס, ועוד לקרבי. זה ממש פשע. זאת נטישה של הילדים שלך אם מפמפמים להם את השיבות הניוס כלי להצטרף מצד שני לנף כלשהו שנלחם למען השלום'.

ליד היה חם בראבים

אושרי: 'לי יש שני בנים בשלבי גיוס, בכיתה י"א וי"ב. הם עושים הכל כדי להי תקבל ליחידות הבידיהי כן זאת האווירה בבית, ומצר שני תומכים מאוד בפעילות האופוריה שלטה בכולנו, ואו הגיעה מלחמת יום כיפור. יש לי הרושם שהרוד של הבנים שלנו מחכה לאיזה מהלך נפשי שכולנו עברנו במלחמת יום כיפור, כדי להגיע למסקנות שאליות הגענו אחרי יום כיפור. אנתנו חוזרים איתם עכשיו על תהליך נפשי, כמו שלאכא אלכוהוליסט יש ילד אלכוהוליסט. לעם ידועיםלחמות יש המתגלות לעניין של לחיות על הרבו'.

שומרון: 'לי יש שני ילדים קטנים, וכרע שום רבר אצלי לא מובן מאליו. אני בודקת באופן ימדי את כל הפרות הקרושות וכמוני נשים רבות, שיושבות בימים אלה ובזריקות את הפרות הקרושות אות לאחת: צבא, מלחמה, הקרבה, אין ברירה, עקירה, המדינה מתמרקת לנו מול העיניים והברירה שלנו היא להסתלק מכאן או לעשות מעשה דרסטי ולקחת את המושכות בידיים, ולהחיל להוביל